

ПРОЈЕКАТ ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА ПОЖАРЕВАЦ „АРХИТЕКТУРА ПОЖАРЕВЦА У ПЕРИОДУ ИЗМЕЂУ ДВА СВЕТСКА РАТА

Драгоцени извори сазнања о архитектури

У оквиру пројекта под називом „Архитектура Пожаревца у периоду између два светска рата“, Историјски архив Пожаревца представио је прошлог четвртка у Градској галерији изложбу, виртуелну изложбу и публикације на ту тему.

Архивским документима,

Др Јасмина Николић

фотографијама и техничком документацијом организатори изложбе успели су да прикажу Пожаревац у време његовог ставања, у време промена архитектонског језгра града и смештања институција и установа државе у лепе и нове јавне зграде.

Драгоцен архивска грађа, фотографије и техничка доку-

обилазна је у сагледавању значаја архитектуре у обликовању визуелне слике савременог Пожаревца. Пројектна активност Историјског архива Пожаревца „Архитектура Пожаревца у периоду између два светска рата“ подухват је од изузетног значаја, како за стручњаке који се баве проучавањем историјских извора, тако и за оне који се баве урбанизмом и планирањем развоја градова, јер поштовање континуитета развоја градова и спознавање града као динамичке структуре, која је у непрекидном развоју и трансформацији, један је од постулата одрживог развоја.

О професионалним и људским достигнућима

Директорка Историјског архива Пожаревца др Јасмина Николић истакла је у обраћању гостима да приказани архивски документи, као историјски извори првог реда, репрезентују архитектуру модерне Пожаревца у периоду од 1918. до 1941. године, али и културни, привредни и сваки други напредак града.

Систематизацијом примера реализованих јавних и приватних објеката у Пожаревцу у овом периоду, истражује се у којој мери је идеја модерне била заступљена у архитектури По-

ставкама успостављања важне корелације између начела модерне и архитектонских реализација домаћих аутора. Архитектура повезује технолошке могућности, економију, социјални контекст и културу друштва. Она одражава друштвени тоталитет. Одабрани архитектонски јавни и приватни објекти Пожаревца представљени су понаособ на изложбеним паноима, са основним

Бојан Илић

подацима везаним за објекат и оригиналном техничком и фото-документацијом која се чува у Историјском архиву Пожаревца, рекла је др Николић.

Драгоцен извори знања о архитектури Града Пожаревца, у

практичном и теоријском облику.

Директорка Архива др Јасмина Николић сматра да ова изложба пружа и знања о томе да заштита архивске грађе, њена обрада, проучавање и публикавање, доприносе унапређењу знања о сопственој прошлости.

Имајући у виду то да су наши градови суочени са проблемом недостатка планске документације, да већина градова нема класификовану историјску грађу која би послужила као основа за њихов даљи развој на принципима континуитета и очувања њихових специфичности и идентитета, несумњив допринос историји развоја архитектуре модерне и урбанизма, који ова тема носи са собом, као и то да су изложба и каталог „Архитектура Пожаревца у периоду између два светска рата“ настали коришћењем оригиналне архивске грађе Историјског архива Пожаревца, јесу чињенице које доказују да ово јесте културни догађај који ће дати допринос за сва будућа истраживања континуираног урбанистичког развоја града, проналажење и утврђивање карактера и његовог идентитета у циљу његове успешне обнове у духу нових урбанистичких повеља и одрживог развоја. Историјски архив позива вас да заједно откријемо наш Пожаревац, почевши од прошлости. Искуства нам могу помоћи да превазиђемо проблеме у планирању данашњег града, заључила је др Николић.

односно блага нашег Града и региона уопште. Овом приликом бих похвалио ову установу, за коју слободно могу да кажем да је међу најбољима, ако не и најбоља у Србији. Осим чувања материјала у штампаном облику, овде се грађа чува и у дигиталној форми, као и на микрофилму. Сигуран сам да сте јединствени по томе, рекао је Илић који је овој институцији пожелео даљи развој како на домаћој тако и међународној културној сцени.

Период уређења грађевинске делатности.

Ауторски тим публикација који је на овај начин подсетио на време обликовања визуелне слике савременог Пожаревца, сачињавају Слободанка Цветковић, Наташа Милошевић Дулић и Петар Винкић. На свечаности отварања, архивисткиња Слободанка Цветковић је, између осталог рекла да се снага једне државе осликава управо у њеном градитељству. По њеним речима, процват привреде, повећање броја становника, поспешили су у Пожаревцу и развој градитељске делатности у међуратном периоду. У уметничком смислу, како је навела, међуратни период је реме сусрета академизма и архитектуре модерне, сусрет тековина националног стила и модерних европских тенденција у архитек-

Велика заинтересованост за развој архитектуре Пожаревца

Градитељски узлети

Године 1931. донет је Грађевински закон, а Пожаревац је четири године касније добио нови Регулациони план. Тридесетих година 20. века реконструисан је железнички чвор на Железничкој станици, разведена је кабловска мрежа, разгранато улично осветљење. У овом периоду градитељског узлета, између осталог, подигнути су и бројни јавни објекти и реконструисани постојећи. Тако је изграђена зграда тадашње Гимназије, а данашње Основне школе „Доситеј Обрадовић“, затим нова ОШ „Краљ Александар Први Ујединитељ“, Дом пожаревачке Трговачке омладине са позоришном салом, који данас служи Политтехничкој школи, зграда пожаревачког женског друштва у којој је данас Медицинска школа и бројни објекти у оквиру комплекса Пољопривредне школе.

ментација о архитектури јавних и приватних објеката у Пожаревцу, која се чува у архивским фондovima и збиркама Историјског архива Пожаревца, неза-

жаревца тог доба, у контексту важних друштвених и културних појава и идеја у Европи и Србији које су промовисале савремено друштво, са претпо-

периоду између два светска рата, сведоче о његовом израстању у средиште које прихвата и преноси утицаје, модернизује се и унапређује друштвени, политички, културни и сваки други аспект живота, доживљава свој преображај и доприноси обогаћивању српског грађанског живота.

Са аспекта историографије, архивска грађа о јавним и приватним објектима у Пожаревцу из фондова и збирки Историјског архива Пожаревца, презентована на изложби, представља сведочанство о професионалним и људским достигнућима једне средине и њених градитеља, у нади да их је могуће применити изнова у

Историјски архив јединствен у Србији

Посебну захвалност за покровитељство при реализацији пројекта „Архитектура Пожаревца у периоду између два светска рата“, Историјски архив Пожаревца дугује локалној самоуправи. Част да отвори изложбу припала је председнику Скупштине града Пожаревца Бојану Илићу, који је изразио задовољство што овом културном догађају, осим Пожаревљана присуствују и гости из других крајева Србије и иностранства.

Поносан сам што имамо једну овако успешну установу, као што је Историјски архив. Она је чувар историјске грађе,

тури. То је период уређења грађевинске делатности.

Програм отварања изложбе употпуњен је и оплемењен музичким наступом пожаревачког ансамбла „Мерак“. Посетиоци су на кратко могли да уживају уз звуке староградских и евергрин песама као што су: „Чамац на Тиси“, „Кад би ове руже мале“, „Бледи месец“...

Отварању изложбе присуствовали су и представници Министарства правде, Министарства просвете, Војске Србије, Епархије браничевске, Браничевског округа, Града Ваљева. Изложбена поставка може да се разгледа до 30. септембра.

М. П.